

חולין פו

עניין: צדיקים כי מהניא זכותיהו אעלמא, אדידהו לא

רש"י בראשית א, א

כלום: ברא אלהים. ולא אמר נרא' ה' שזמנה
עלה נמחשה לנראמו נמדת הדין וראה שאין העולם
מתקיים והקדים מדת רחמים ושמחה למדת הדין והיינו
דכתיב ג' ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים: (ב) תהו

תורת חיים

שהוא יתברך בתחילת הבריאה הקדים
מדת הרחמים למדת הדין כדפירש רש"י
ז"ל בפרשת בראשית לכך מדת הרחמים
קודמת לברור לעצמה חלק היפה שבהן
ונוטלת בכל פעם את כל ישראל לחלקה
שהוא חלק היפה והגדול שבהן בכדי
שיתקיים העולם וזה טעם מה שהקדים
הקב"ה מדת הרחמים למדת הדין בשעת
הבריאה שאלמלא כן לא היתה תקומה
לישראל ח"ו.

למדת הדין ד'. על כן נראה לפי שהקב"ה
ברא עולמו במדת הדין ובמדת הרחמים
כמ"ש ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים
שאלו בראו כולו דין אם הו' באין לידי
עבירה לא היו מתקיימין אפילו שעה
אחת ואלו בראו כולו רחמים לא נענש
אדם מעולם לכך שתפס יחד שאם יתחייב
העולם יתן לכל אחת מן המדות חלק
אחד דהיינו חצי העולם למדת הרחמים
וחציו למדת הדין.

ונראה דגם בדורו של ר' חנינא בן דוסא
כך היה הדבר שהיה דורו ראוי
להתייגר בחצי רעב וחילק הוא יתברך את
הדור ההוא לשני חלקים חלק אחד היה
ר' חנינא שהיה שקול כנגד כולן וחלק
שני היה כל עדת ישראל ועלה הוא
לחלקה של מדת הדין ונידון להתייגר
ביסורי רעב להתפרנס בצער ובצמצום
בקב חרובין מערב שבת לערב שבת וכל
ישראל עלו לחלקה של מדת הרחמים והיו
ניזונים בחסד וברחמים נמצא שכל העולם
כולו היה ניזון בשבילו כי לפי שורת הדין
כל המזון שלו הוא שלא יצא קצף הרעבון
בשבילו רק בשביל שאר כל ישראל אלא
לפי שהוא יתברך הקדים בבריאה רחמים
לדין עלה הוא לחלקה של מדת הדין
ושאר ישראל כולן למדת הרחמים. והא
דנקט חרובין משום דאיתא במדרש רבה
אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו ואם
תמאנו ומריתם חרב תאכלו חרובין תאכלו

ולפי שהגדול בדורו אותו שאין כמוהו
בישראל בחסידות ובחכמה שקול
הוא ככל הדור כמ"ש למשה ולישראל
שקול משה כנגד כל ישראל ובפ' חקת
כתיב וישלח ישראל מלאכים ובמקום אחר
תולה השליחות במשה ואשלח מלאכים
ואיתא במדרש שמושה הוא ישראל וישראל
הן משה שגדול הדור ככל הדור הוא.
לפיכך כששונאי ישראל חייבים כליה ויצא
הקצף מאת ה' וצריך ליתן למדת הדין
ולמדת הרחמים לכל אחת חלקה מחצה
על מחצה מה הקב"ה עושה מחלק את
ישראל לשני חלקים שוים דהיינו גדול
הדור ההוא הוא חלק אחד וכל ישראל הן
חלק השני כי שניהן שקולין הן זה כזה
כי כולן תלויין בו נמצא שהוא הכל והיה
מן הראוי שיטול מדת הדין את כל ישראל
לחלקה לענשם ע"פ הדין כאשר המה
חטאו ונתחייבו כליה ומדת הרחמים יטול
את גדול הדור לחלקו לרחמו אלא לפי

עבודת ישראל - ליקוטים

ונראה לזכר ע"פ דברי הריב"ש ז"ל
שאמר פירוש הגמ' (ברכות יז:) יראה צח קול
ואמרה כל העולם ניזון בשביל חנינא בני
וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת
לערב שבת. דהלדיק הוא כמו שביל ונור
הממשיך נזלים, כן הוא ע"י מעשיו
הקדושים ממשיך השפעות טובות לעולם
וכמו שהנור אינו נהנה צמה שעובר עליו,
כן הלדיק אין רגונו וחפצו כי אם להשפיע
לכל צדי עולם. וזהו הצח קול כל העולם
ניזון "בשביל", פי' בנור שעושה חנינא בני
והוא כמו השביל ונור. שאין חפץ בטובת
עלמו ומסתפק במיעוט ודי לו בקב חרובין
וכו' ודפח"ח.

נועם אלימלך – חיי שרה

ואברהם זקן בא בימים בו' נ"ל ע"פ
דאיתא בגמרא (ברכות יז:) כל
העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני כו'
ושמעתי אומרים הפירוש (ע"י מולדות יעקב יוסף
פרשת לו בשם הנעש"ט הק') בשביל ר"ל ע"י שרבי
חנינא בן דוסא עשה שביל ודרך ופתח
הנתיבות ע"י ניזון כל העולם. ויש לומר ג"כ
לפי דרכינו צענון עבודת הצורא צ"ה שאנו
רואים כמה לדיקים מקגפים עלמם ציגופים
גדולים כמה שנים וצאים למדרגת חסידות (ע"י
תענית יא: ובראשית חכמה שער אהבה פ"א). ויש
בני אדם שאינם מקגפים עלמם כ"כ ואעפ"כ
זוכים לחסידות ושליוות זה ג"כ ע"י סיבת
הלדיק שסיגף עלמו והסיר המסך המבדיל
הגדול החרובים והקוצים והצרכנים החילונים
המעכזים את האדם לצוא לדרכי ה' ועושה
שביל ודרך בעבודתו ית' אזי בקל יכול לקרב
אל הקדושה ולילך בדרכי ה'. וזהו והחליל מכה
חליל הוא לשון חלל ואויר. וזהו כל העולם ניזון
בשביל חנינא בני דהיינו שעי' מעשיו הקדושים
כזר נחשור רחמים ופתח שער הקדוש' ע"י
שהסיר המסך המבדיל כנ"ל והיה קל לכל אדם
לעבוד השי"ת צ"ה. וחנינא בני די לו בקב
חרובין רמז די כאדם האומר יש לו די דהיינו
כמו רב לי שמחה וחדוה בצד זה שהיה כח
צידו לשבר הקב חרובים המה המקטריגים
שמרמו קב חרובים לעולם החרוב (ע"י עץ חיים
שער יט פ"ג) והוא צמעי הקדושים הפכס

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMIPORTAL

KOLHALASHON